

L O V A N I V M.

Etymon.

nunc vocant, & *Lo-bergh* & *Lo-bosch*. Est & subjecta planities ad flumen, quam vetus lingua *Deen* dixit. Inde venæ Baravorum etiam hodie, loca unde cespes ille ustibilis eruitur. Et compertum superioribus annis in pratis Martinen- sium idem genus eductum. Ergo Lovanium, sive, ut vera & vetus vox est, *Loben* / dictum quasi *Lo-veen* / humida planities ista Loæ subje- cta. Latini Lovanium fecerunt, Gallicam ma- gis prononciationem *Louvain* secuti. Sunt qui asserant hoc nomen derivari à voce Teutoni- ca *Loben* / laudare, quod in templo quodam Marti, ut volunt, dicato, laudaretur belli Deus. Alii sentiunt hic habitasse priscos Levacos, alii Grudios. Vtunque sit, urbs perantiqua est, ac vetusta etiam arce insignis, quam incolæ ja- ctant esse opus ipsius Cæsaris. Interluit eam Di- lia. Intra muros & extra in vicinis collibus vina leguntur. Pomœria ejus aliquoties diducta, & postremus quidem murorum ambitus, cœptus strui anno 1361. Major est Gandavo decem- pedis tribus, Leodico octo; Lutetia, si subur- bia excipias, itidem octo: Colonia denique octodecim. Interiore mœnium ambitu sex Ita- lica milliaria continet, quibus conficiendis duas minimum horas impendas. Habet intra muros amplissima quædam prata, amœnissimas vineas, hortos spatiosos atque frugiferos: colles etiam, valles, silvulas, aquas, aliaque vitæ humanæ commoda. Vt sapienter quidem, & cum judi- cio majores hanc urbem delegerint studiorum atque Musarum sedem. Habet insuper nobilif- sima sane templorum, monasteriorum & alio- rum conventuum ædificia. Primaria ædes D. Petri est, splendida valde & sumtuosa. Habet Basilicam sive Curiam publicam nobili atque insigni structura. Privatorum item domus lucu- lentæ & commodæ. Sed quod maxime est urbi ornamento, ostentat celeberrimum illud facul- tatum omnium & artium Athenæum: tum & su- pra viginti præclara collegia, à diversis illustri dignitate & fama viris, optimis legibus instituta. In his doctissimi viri omnis generis facultates profitentur. Excellunt inter hæc ipsa quatuor longe celeberrima pædagogia, Lili, Castri, Por- ci, Falconis, in quibus docentur artes scientiæ- que communi voce Philosophiæ contentæ: & in Scholis publicis, vulgo Hallis, Theologia, Jus Canonicum, Civile, & Medicina. Proderunt ex hoc Athenæo viri doctissimi, nec virtute mi- nus quam fama insignes: inter quos fuit Adria- nus VI P. M. Ultrajectinus, qui priusquam ad dignitatem Cardinalitiam eveheretur, aliquot annis literis operam dederat Lovanii, ubi etiam Cancellarii munus obierat, factus postmodum pædagogus Caroli V Imperatoris. Institutum fuit hoc gymnasium anno 1426, idque preci- bus Nobilitatis Belgicæ, à Brabantia Duce Io- anne Quarto, qui omnium primus id exorna- vit, atque doctissimis viris instruxit. Nec per- petuo solum censu, sed multis insuper privile- giis à Martino Quinto, Pontifice Maximo ap-

*Academia
Lovaniens-
is.*

probatis donavit. Refert Lipsius, didicisse se, Engelbertum Nassovium in flagrante tunc apud Ioannem Brabantia Ducem gratia, præci- puum auctorem fuisse; & Ioannem ad Acade- miam instituendam perpulisse. Diploma au- tem Martini Quinti datum signatumque esse anno 1425, quod potestatem faciebat amplam omne genus artium docendi, doctos producen- di, & titulis honoribusque afficiendi: sola tamen Theologia, regina scientiarum excepta. Sed quod Martinus abnuerat, statim post annuisse Eugenium Quartum, quinto ipso anno à Scho- la instituta: cum super hac re legatos ad eum *Philippus Bonus*, tunc Belgicæ Princeps, misisset. Præest Academia regendæ, semestri imperio, Rector aliquis. Et hujus quidem ea est digni- tas, atque præeminentia, ut non omnes solum- modo studiosi, sed & Magistratus urbani, & omnis adeo civitas, venerentur eum atque su- spiciant. Munus ejus primum, curare, ut re- cte & ordine regatur hæc Vniversitas, habeat- que officiorum & decori ab omnibus ratio. Hic iisdem studiosis tum in civilibus tum in cri- minalibus litibus cum Senatu Academico jus dicit. De Lovanio hæc perhibet doctissimus Becanus lib. 1. Atvaticorum: Lovanium intra urbem, & in suburbanis, ubique campos habet aquis obnoxios, & iis altiora loca incumbentia, è quibus & colles assurgunt, alii vitibus confiti, alii silvis horridi, alii pomariis uberes, alii per de- clivia segetibus læti. Sunt hæc (inquit idem) Lovanio & Romæ communia, sed sic, ut si meo judicio sententia ferenda sit, longe lateque loci amœnitate Roma superetur atque vincatur à Lovanio. Nusquam, ita me Phœbus amet, ter- rarum locus est, qui magis videatur mereri, ut sit sacrarum Musarum domicilium. Conferan- tur omnia, quotquot sunt literarum gymnasia, vel in Italia, vel in Hispania, vel in Gallia, vel in Germania, nullum invenietur, quod huic par dici queat. Vixi Parisiis, Aureliæ, Piclavii, Lug- duni, Burdegala, & in loco Galliæ amœnissimo Andegavi: vidi Ticinum, & in eo domum En- neophonum. Vixi Bononiæ, Patavii, Mantuæ, Florentiæ, Romæ & Neapoli. Germaniam par- tim vidi, partim auditu cognovi. Sed quæ equi- dem vidi oppida, nulla sunt Lovanio compa- randa situs jucunditate, cum tamen viderim præcipua, & inter cætera Monachium, Augu- stam, Vlmam, & Coloniam Agrippinam, ut ta- ceam inferiora. In Hispania Salamanca schola- rum magnificentia longe omnibus in Europa præstat gymnasiis, sed situ & locorum facie à Lovanio superatur. Vallis Olitana extra urbem non est inamœna, præsertim in Visurgis ripis, secundum quas frequenter Cimancam usque corporis exercendi & animi recreandi causa, solebam, cum illic viverem, deambulare. Duo habet collegia quibusvis regiis ædificiis compa- randa, sed omnibus inter se comparatis, nihil ad Lovanii amœnitatem. Gymnasium hoc Lo- vaniense, ut scribit Adrianus Barlandus, unum habet

*Becani de
Lovanio te-
stimonium.*